

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра польської філології

Затверджено
на засіданні кафедри польської філології
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.)

В.о. завідувача кафедри
(Лозинська О.Г.)

Силабус з навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ОСНОВНОЇ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ (ПОЛЬСЬКОЇ) ЛІТЕРАТУРИ:
МІЖВОЄННЕ ДВАДЦЯТИЛІТТЯ»,
що викладається в межах ОПП (ОПН) «Польська мова та література»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 035 Філологія.
Спеціалізація 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша – польська

Львів – 2023 р.

Назва курсу	Історія основної слов'янської (польської) літератури (міжвоєнне двадцятиліття)
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра польської філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.03 слов'янські мови та літератури (переклад включно)
Викладачі курсу	доц. Сливинський О. Т.
Контактна інформація викладачів	ostap.slyvynskyy@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	понеділок (13:30)
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/istoriya-polskoji-literatury-8
Інформація про курс	Завдання курсу полягає в системному викладі інформації про історію польської літератури між двома світовими війнами, накресленні історичних, політичних та культурних контекстів літературних процесів у Польщі того часу, огляді та аналізі окремих явищ, постатей та тенденцій всередині цих процесів (школи, творчі індивідуальності, організації та угруповання, літературні полеміки), інтерпретації найважливіших літературних текстів польської літератури міжвоєнного двадцятиліття у власне польському, загальнослов'янському та світовому культурних контекстах.
Коротка анотація курсу	Курс історії основної слов'янської (польської) літератури (міжвоєнне двадцятиліття) призначений для студентів-полоністів четвертого року навчання. Як частина загального курсу історії польської літератури цей курс дає студентам знання з історії польської літератури між двома світовими війнами, знайомить їх з явищами, які постали як реакція літератури на відновлення незалежної польської держави, розглядає світогляд та естетику нових шкіл та угруповань («Скамандр», Краківський авангард, футуристи, експресіоністи), трансформацію існуючих літературних явищ (соціальна та психологічна реалістична проза), аналізує суть естетичних експериментів авторів-новаторів, які залишалися осторонь будь-яких літературних груп (Б. Лесьмян, С. І. Віткевич, Б. Шульц, В. Гомбрович).

<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета: подати студентам вичерпну інформацію про польську літературу міжвоєнного двадцятиліття – період активних і різнобічних пошуків у польському письменстві, – зосередивши увагу на постатях літераторів, ключових літературних творах, угрупованнях, явищах і тенденціях.</p> <p>Задля досягнення поставленої мети в процесі викладання курсу «Історія польської літератури (міжвоєнне двадцятиліття)» потрібно виконати такі завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розкрити контекст виникнення нових віянь у літературі після закінчення Першої світової війни; • подати усю найважливішу інформацію про провідні літературні групи та середовища («Скамандр», футуристи, експресіоністи, Краківський авангард), а також про одинаків-новаторів (Б. Лесьмян, Б. Шульц, С. І. Віткевич, В. Гомбрович), розкрити їхні естетичні засади і світогляд; • показати естетичну специфіку польської міжвоєнної поезії прози, показати відмінність шляхів між «традиціоналістами» та експериментаторами; • простежити еволюцію стилів та зміни настроїв у польській літературі на переході від «світлого» (1920-ті) до «темного» (1930-ті) десятиліть; • розкрити вплив літературних зразків міжвоєнного двадцятиліття на сучасну польську літературу і культуру, оглянути найяскравіші приклади сучасної рецепції творчості письменників того періоду.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фіцовський Є. Регіони великої єреси та околиці. – Київ, 2010. 2. Błoński J. Forma, śmiech i rzeczy ostateczne. – Kraków, 1994. 3. Czytanie Schulza / Red. J. Jarzębski. – Kraków, 1994. 4. Epoki literackie. – Bielsko-Biała, 2004. 5. Eustachewicz L. Dwudziestolecie. 1919-1939. – Warszawa, 1990. 6. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. – Warszawa, 2000. 7. Krzyżanowski J. Dzieje literatury polskiej. – Warszawa, 1969. 8. Kwiatkowski J. Literatura Dwudziestolecia. – Warszawa, 1990. 9. Mały słownik pisarzy polskich. – Cz.1: Warszawa, 1975. 10. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. – Kraków, 2007. 11. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002. 12. Okresy literackie. – Warszawa, 1994. 13. Poeci dwudziestolecia międzywojennego / Pod red. I. Maciejewskiej. T. 1-2. – Warszawa, 1982. 14. Salgas J.-P. Witold Gombrowicz lub ateizm integralny. – Warszawa, 2004. 15. Siedlecka J. Mahatma Witkac. – Warszawa, 1992. 16. Trznadel J. Twórczość Leśmiana. – Warszawa, 1959. 17. Werner M. Wobec nihilizmu. Gombrowicz. Witkacy. – Warszawa, 2009. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Miłkowski T., Termer J. Leksykon dzieł i tematów literatury polskiej. – Warszawa, 2001. 2. Słownik literatury polskiej / Pod red. M. Piechoty, M. Pytasza, P. Wilczka. – Katowice, 2006. 3. Słownik szkolny. Terminy literackie. – Warszawa, 1991.

Тривалість курсу	Один семестр (8)
Обсяг курсу	Загальний обсяг 30 годин, у т. ч. 14 лекційних годин, 14 годин практичних занять і 2 години самостійної роботи. 1 кредит ЄКТС. 2 модулі.
Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен <i>знати</i>:</p> <p>1) зміст термінів і понять: міжвоєнне двадцятиліття, «світле» десятиліття, «темне» десятиліття, авангард, футуризм, антиміметизм, провокація, епатаж, життєвий порив (<i>elan vital</i>), «дегуманізація мистецтва», психологізм, психоаналіз, аналітична психологія, фрейдизм, «Скамандр», демократизація поезії, поетизація буденності, формалізм, гротеск, катастрофізм, маніфест Марінетті, Краківський авангард, «Місто. Маса. Машина», «економія слів», ідея «чистої форми».</p> <p>2) теми: естетика і поетика групи «Скамандр», засади авангардної і футуристської поетики, європейський контекст польського футуризму, еліптичність поезії, «мінімум слів і максимум змісту», версифікаційні зміни у польській поезії, початки екзистенціалізму у польській прозі, новаторство польської міжвоєнної літератури у європейському та загальнослов'янському контекстах.</p> <p>Студент повинен <i>вміти</i>:</p> <p>1) характеризувати період міжвоєнного двадцятиліття, визначати типологічні риси, особливості;</p> <p>2) аналізувати загальні світоглядні концепції епохи і художні – окремих напрямів та авторів;</p> <p>3) визначати характеристики літературних жанрів;</p> <p>4) визначати у літературному творі художні засоби та інтерпретувати їхнє значення для оцінки головної духовно-естетичної вартості твору;</p> <p>5) творчо формулювати власні думки і міркування стосовно літературних творів.</p> <p>6) визначати в літературному творі художні засоби й інтерпретувати їх значення для формулювання художнього послання твору;</p> <p>7) творчо й послідовно формулювати власні думки стосовно змісту й форми аналізованих творів.</p>
Ключові слова	Міжвоєнне двадцятиліття, Перша світова війна, Друга світова війна, авангард, футуризм, експресіонізм, маніфест, психологічний реалізм, психоаналіз, формалізм, катастрофізм, епатаж, антиміметизм, гротеск, форма, провокація, міфологізація.
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Курс історії польської літератури (Середньовіччя, Ренесанс, бароко, Просвітництво, романтизм, позитивізм, Молода Польща), курс сучасної польської мови (I–IV роки навчання), курс історії Польщі.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Вивчення історії польської літератури базується на застосуванні порівняльно-історичного методу (розгляд історичних процесів у національній літературі в їхньому діахронічному вимірі, з урахуванням історичного контексту епохи та паралельних процесів в інших національних літературах), історико-біографічного методу (творчість представників літератури окресленого періоду в контексті їхньої біографії та у взаємозв'язку з нею як одним із «сюжетів часу»), компаративного методу (порівняльний аналіз явищ і процесів у

	<p>різних літературах); в процесі інтерпретаційної роботи з текстом застосовуються елементи структуралістського, постструктуралістського, психоаналітичного методів, методу рецептивної естетики та архетипної критики.</p> <p>Під час практичних занять використовуються проблемний, пошуковий, дослідницький методи з елементами гри та високим ступенем взаємодії викладача і студентів.</p>
Необхідне обладнання	Проектор, екран
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • модулі: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • екзамен: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p>
Питання до екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Literatura polska okresu międzywojennego. Charakterystyka ogólna, konteksty kulturowe i historyczne. 2. Działalność grupy poetyckiej “Skamander”. Członkowie grupy, założenia, światopogląd estetyczny. 3. Szczególne cechy języka poetyckiego J. Tuwima. Analiza wiersza „Wiosna”. 4. Rola języka w poezji J. Tuwima. Analiza cyklu poetyckiego „Słowo i ciało”. 5. Innowacyjność i tradycja w twórczości J. Lechonia. Tom poetycki „Karmazynowy poemat”. 6. Zmiana paradygmatu literackiego w poezji międzywojennej („Czarna wiosna” A. Słonimskiego, „Herostrates” J. Lechonia). 7. Od witalizmu do pesymizmu: twórczość Kazimierza Wierzyńskiego. 8. Poezja B. Leśmiana okresu międzywojennego. Człowiek i natura. Problem cielesności. Byt i nicność. Analiza poematu „Łąka”. 9. Założenia i postawa artystyczna polskich futurystów. Postaci J. Jankowskiego, B. Jasińskiego, A. Wata. 10. Eksperyment poetycki B. Jasińskiego. Tom poetycki „But w butonierce”. 11. Awangarda Krakowska. T. Peiper, J. Przyboś: założenia estetyczne, manifesty. 12. Katastrofizm Drugiej Awangardy. Poezja J. Czechowicza. 13. Polscy ekspresjoniści z kręgu „Zdrój”. Twórczość J. Wittlina. E. Zegadłowicza. 14. Główne cechy twórczości S. I. Wikiewicza (Witkacego). Dramat „Szewcy”. 15. Antyutopia w twórczości S. I. Wikiewicza (Witkacego). Powieść „Nienasycenie”. 16. Krytyka społeczeństwa, rewizja roli sztuki w twórczości S. I. Wikiewicza (Witkacego). Powieść „Pożegnanie jesieni”. 17. Mitologizacja rzeczywistości w opowiadaniach B. Schulza. Analiza wybranego opowiadania ze zbioru „Sklepy cynamonowe”. 18. Problem naturalności i sztuczności, świat małego miasteczka w twórczości B. Schulza (opowiadania „Traktat o manekinach”, „Ulica Krokodyli”). 19. Problem formy i treści w prozie W. Gombrowicza. Krytyka tradycji. Powieść „Ferdynand”.

	<p>20. Psychologizm w twórczości M. Kuncewiczowej. Powieść „Cudzoziemka”.</p> <p>21. Postać kobiety w międzywojennej twórczości Z. Nałkowskiej.</p> <p>22. Realizm psychologiczny opowiadań J. Iwaszkiewicza.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
	МОДУЛЬ I				
7 тиж. 2 год.	Нова література у незалежній польській державі. Поетичні рухи перших повоєнних років (1918–1925). Група «Скамандр». Експресіоністи. Ентузіазм і пошуки вираження нових настроїв, пов'язаних із поверненням незалежності. Часопис «Pro Arte et Studio» і середовище нових поетів. Поезія групи «Скамандр»: Ю. Тувім, К. Вежинський, Я. Лехонь, Я. Івашкевич, М. Павліковська-Ясножевська. Культ таланту, увага до повсякдення, гумор. Автори-експресіоністи, згуртовані довкола часопису «Zdrój», пошуки власного шляху.	лекція	1. Epoki literackie. – Bielsko-Biała, 2004. – S. 132-149. 2. Eustachewicz L. Dwudziestolecie. 1919-1939. – Warszawa, 1990. – S. 45-55. 3. Poeci dwudziestolecia międzywojennego / Pod red. I. Maciejewskiej. – T. 1. Warszawa, 1982. – S. 77-89.		
8 тиж. 2 год.	Вірші Ю. Тувіма, Я. Лехоня, К. Вежинського з різних збірок: інтерпретація	практичне заняття	1. Epoki literackie. – Bielsko-Biała, 2004. – S. 132-149. 2. Eustachewicz L. Dwudziestolecie. 1919-1939. – Warszawa, 1990. – S. 45-55. 3. Poeci dwudziestolecia międzywojennego / Pod red. I. Maciejewskiej. – T. 1. Warszawa, 1982. – S. 77-89.		
9 тиж. 2 год.	Естетичний феномен поезії Болеслава Лесьмяна. Творчість Б. Лесьмяна як оригінальне явище на пограниччі раннього модернізму та естетичних пошуків міжвоєнного двадцятиліття. Проблема взаємин людини і природи, питання неіснування	лекція	1. Dybciak K. Bolesław Leśmian // Poeci dwudziestolecia międzywojennego : T.1 / Pod red. I. Maciejewskiej. – Warszawa, 1982. – S. 477–517. 2. Eustachewicz L. Dwudziestolecie 1919-1939. – Warszawa, 1990. – S. 88–90.	Болеслав Лесьмян: проблеми взаємин людини і природі у поемі «Лука» 1 год.	10 тиж.

	та ніщо (парадигма негативності), концепція слова-творення, проблема тілесності. Збірки Б. Лесьмяна «Сад на роздоріжжі», «Лука», «Тінявий напій». Вплив поезії Б. Лесьмяна на сучасну польську та європейську літературу.		3. Kwiatkowski J. Literatura Dwudziestolecia. – Warszawa, 1990. – S. 78–82. 4. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. Kraków, 2007. – S. 83-159. 5. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002. – S. 102-108.	
10 тиж. 2 год.	Б. Лесьмян. Поезії зі збірок «Лука», «Тінявий напій». Інтерпретація	практичне заняття	1. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002. – S. 52-65. 2. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. Kraków, 2007. – S. 54-176. 3. Trznadel J. Twórczość Leśmiana. – Warszawa, 1959. – S. 11–47.	
11 тиж. 2 год.	Футуризм та авангард. Форми поетичного експерименту. Футуристичний рух у міжвоєнній Польщі: найважливіші маніфести, акції. Постаті Є. Янковського, А. Вата, А. Стерна. Творчість і діяльність Б. Ясенського. «But w butonierce», «Слово про Якуба Шелю», «Палю Париж». Програма і творчість Краківського авангарду. Гасло «Місто. Маса. Машина». Постать Т. Пайпера. Поетична творчість Ю. Пшибося, А. Важика.	лекція	1. Kwiatkowski J. Literatura Dwudziestolecia. – Warszawa, 1990. – S. 12-45. 2. Okresy literackie. – Warszawa, 1994. – S. 216-225. 3. Poeci dwudziestolecia międzywojennego / Pod red. I. Maciejewskiej. – T. 1.: Warszawa, 1982. – S. 90-105.	
12 тиж. 2 год.	Б. Ясенський, вірші зі збірки “But w butonierce”; Ю. Пшибось, вірші зі збірок „Śrubby”, „W głąb las”, „Równanie serca”. Інтерпретація	практичне заняття	1. Kwiatkowski J. Literatura Dwudziestolecia. – Warszawa, 1990. – S. 12-45. 2. Okresy literackie. – Warszawa, 1994. – S. 216-225. 3. Poeci dwudziestolecia międzywojennego / Pod red. I. Maciejewskiej. – T. 1.: Warszawa, 1982. – S. 90-105. Witkowska A. Mickiewicz. Słowo i czyn. –	

			Warszawa, 1983. – S. 133–171.	
	МОДУЛЬ II			
13 тиж. 2 год.	Реалісти («традиціоналісти») в контексті нових естетичних віянь. Соціальність і психологізм. Міжвоєнна проза С. Жеромського та З. Налковської: соціальне заангажування та моральний ідеал. Психологічна проза М. Кунцевічової («Чужоземка», «Характери»). Роль жінки, проблеми емансипації. Оповідання Я. Івашкевича («Панни з Вілька», «Мати Йоанна від ангелів», «Березина»): історія і сучасність, проблеми пам'яті, пошуку тотожності.	лекція	1. Eustachewicz L. Dwudziestolecie. 1919-1939. – Warszawa, 1990. – S. 145-150. 2. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. – Warszawa, 2000. – S. 35-45. 3. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002. – S. 45-60.237.	
14 тиж. 2 год.	Я. Івашкевич, оповідання «Панни з Вілька», «Березина». Робота з текстом	Практичне заняття	1. Eustachewicz L. Dwudziestolecie. 1919-1939. – Warszawa, 1990. – S. 145-150. 2. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. – Warszawa, 2000. – S. 35-45. 3. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002. – S. 45-60.	
15 тиж. 2 год.	С. І. Віткевич: письменник, філософ, митець. Становлення творчої особистості, стосунки з батьком. Естетичні пошуки, ідея «чистої форми». Монадологічна філософія С. І. Віткевича (Віткація), естетичні погляди. Драматургія (п'єса «Шевці»). Найважливіші романи: «Прощання осені», «Невситимість». Проблема митця в суспільстві. Антиутопічні ідеї, критика історії, катастрофізм.	лекція	1. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. – Warszawa, 2000. – S. 182-191. 2. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. – Kraków, 2007. – S. 231-250. 3. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002. – S. 81-102. 4. Siedlecka J. Mahatma Witkac. – Warszawa, 1992. – S. 294–343.	
16 тиж.	С. І. Віткевич, п'єса «Шевці». Робота з текстом	Практичне заняття	1. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. – Warszawa, 2000. – S. 182-191. 2. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. – Kraków, 2007. – S. 231-250.	

2 год.			3. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002. – S. 81-102. 4. Siedlecka J. Mahatma Witkac. – Warszawa, 1992. – S. 294–343.		
17 тиж. 2 год.	Творчість Б. Шульца. «Міфологізація дійсності». Бруно Шульц: естет-«еретик». Мистецькі ідеї, концепція «міфологізації дійсності». Прозові цикли «Динамонові крамниці» та «Санаторій під клепсидрою». Творення індивідуального світу, «книги шифрів». Універсальне та локальне. Проза Б. Шульца на тлі літературної традиції. Словесне та візуальне у творчості Б. Шульца. Б. Шульц як художник, представник мистецького авангарду.	лекція	Czytanie Schulza / Red. J. Jarzębski. Kraków, 1994. – S. 13-45. 2. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. Warszawa, 2000. – S. 105-130. 3. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. Kraków, 2007. – S. 200-229. 4. Фіцовський Є. Регіони великої ересі та околиці. – Київ, 2010. – С. 12–158.	Штучність і природність, живе і неживе в оповіданні Б. Шульца «Трактат про манекени» 1 год.	18 тиж.
18 тиж. 2 год.	Б. Шульц. Оповідання з книги «Динамонові крамниці». Робота з текстом	Практичне заняття	1. Czytanie Schulza / Red. J. Jarzębski. Kraków, 1994. – S. 13-45. 2. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. Warszawa, 2000. – S. 105-130. 3. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. Kraków, 2007. – S. 200-229. 4. Фіцовський Є. Регіони великої ересі та околиці. – Київ, 2010. – С. 12–158.		
19 тиж. 2 год.	Експериментальна проза В. Гомбровича. Б. Шульц: естет-«еретик». Мистецькі ідеї, концепція «міфологізації дійсності». Прозові цикли «Динамонові крамниці» та «Санаторій під клепсидрою». Творення індивідуального світу, «книги шифрів». В. Гомбрович як психолог і критик культури у романі «Фердидурке». «Щоденники» В. Гомбровича: роздуми борця з національними культурними ідолами.	лекція	1. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. Warszawa, 2000. – S. 105-130. 2. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. Kraków, 2007. – S. 200-229. 3. Salgas J.-P. Witold Gombrowicz lub ateizm integralny. – Warszawa, 2004. – S. 11–101.		
20 тиж.	В. Гомбрович. Роман «Фердидурке». Робота з текстом	Практичне заняття	1. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. Warszawa, 2000. – S. 105-130.		

2 год.		2. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. Kraków, 2007. – S. 200-229. 3. Salgas J.-P. Witold Gombrowicz lub ateizm integralny. – Warszawa, 2004. – S. 11-101.		
-----------	--	---	--	--